

FOKUS PÅ FHV

Aktuellt från bransch och profession • 1/2008

Sjukvård i finsk företagshälsovård

Staten ersätter arbetsgivaren. Sid 7

Det moderna ledarskapet

Läs mer om våra kurser. Sid 10

Två dagar på Balingsholm

Reportage från handledarutbildningen för företagsläkare. Sid 14

Inbjudan

Utbildning för företagsläkare i riskbruksprevention, biologiska markörer och motiverande samtal (MI).

Den 15-16 oktober 2008 på kursgården Balingsholm i Huddinge, Stockholm.

Kostnad 2 900:- (exkl. moms). I priset ingår övernattnig
med helpension, utbildningsmaterial och kursbevis.

Anmälan senast den 1 september via formulär på webbplatsen

www.fhi.se/riskbruksprojektet

Vid frågor vänligen kontakta

Ragnhild Ivarsson Walther, tel. 063-19 97 41, e-post ragnhild.walther@fhi.se, eller
Pernilla Nordkvist, tel. 08-566 135 25, e-post pernilla.nordkvist@fhi.se

Riskbruksprojektet/FHV vid Statens folkhälsoinstitut arrangerar utbildningen
i samarbete med Föreningen Svensk Företagshälsovård (FSF).



INNEHÅLL 1 • 2008



- 3 **LEDARE - FSF**
En företagshälsovård i arbetslinjens tjänst
- 4 **BETÄNKANDET NY FÖRETAGSHÄLSOVÅRD – NY KUNSKAPSFÖRSÖRJNING**
- ett sammandrag av FSF remissvar
- 6 **MÅNGA NYA MEDARBETARE**
Inventering januari 2008
- 7 **FINSK FÖRETAGSHÄLSOVÅRD MEST UTVECKLAD I EUROPA**
I Finland har 90 procent av alla anställda företagshälsovård.
- 10 **UTBILDNINGAR PÅ GÅNG**
FSF satsar mer på utbildnings- och seminarieverksamhet



- 12 **LEDARE - SFLF**
I väntan på blomning
- 13 **SFLF SVAR PÅ UTREDNINGEN**
Ny företagshälsovård - ny kunskapsförsörjning. SOU 2007:91
- 14 **HANDLEDARUTBILDNINGEN FÖR FÖRETAGSLÄKARE**
Om två dagar på Balingsholms kursgård

SAMF

- 15 **BLI MEDLEM I SVENSK ARBETS- OCH MILJÖMEDICINSK FÖRENING!**
Hur blir man medlem?



- 16 **ERGONOMISEKTIONEN INOM LEGITIMERADE SJUKGYMNASTERS RIKSFÖRBUND (LSR)**
Betänkandet Ny företagshälsovård – ny kunskapsförsörjning

Ansvarig utgivare: Lars Hjalmarsen
Redaktionsråd: Lars Hjalmarsen, Jan Rosén, Marie Dahlgren
Produktion: Teknisk Fantasi AB
Upplaga: 1500 ex
Tryck: Trosa Tryckeri AB, Certifierat enligt
ISO 9001 och ISO 14001

FOKUS på FHV ges ut av Föreningen Svensk Företagshälsovård
i samarbete med Svenska Företagsläkarföreningen

En företagshälsovård i arbetslinjens tjänst

Välkommen till FOKUS på FHV. Efter en tids uppehåll med FSF-nytt nedkommer vi med en ny papperstidning i samarbete med Företagsläkarföreningen. Ergonomisektionen och Arbets- och miljömedicinska föreningen finns också med och övriga yrkesföreningar är varmt välkomna i det multidisciplinära samarbetet.

Visst har det varit Fokus på Företagshälsovård det senaste året. Det ordnas den ena konferensen efter den andra, det skrivs om företagshälsovård i massmedia men blir det någon verklighet?

Ibland har jag mött frågan om det blir någon utbyggd företagshälsovård i praktiken eller om det rinner ut i sanden. Den frågan tycker jag vi kan avföra. Riksdagen har i enighet fattat ett beslut om en utbyggd företagshälsovård och avsatt pengar för statens del av finansieringen.

Som alla numera vet så är dock statens satsning på företagshälsovård utformat som ett erbjudande till landstingen om en medfinansiering av första linjens sjukvård. Det innebär att det är upp till varje landsting att avgöra om det blir någon utbyggnad av företagshälsovården. Sannolikt finns intresse hos de flesta landsting att få hjälp med finansiering av delar av primärvården – det kommer ju landstingsinveånarna till del i stort. Det är också den generella bilden när vi haft några inledande samtal med olika landsting. Däremot är frågan hur detta sjukvårdsuppdrag i företagshälsovården ska se ut i praktiken och passa in i respektive landstings modeller för sjukvården.

Om man förenklar det så kan man se två huvudalternativ. Det ena huvudalternativet bygger på ett mer komplett primärvårdsuppdrag för det arbetande folket. Härddraget kan man säga att företagshälsovården blir något av det arbetande folkets primärvård. I ett sådant alternativ är landstingens ersättning sannolikt något högre men samtidigt är också kraven på sjukvårdsåtagandet också högre. Företagshälsovården har knappast kapacitet att åta sig detta fullt ut och i stor skala – åtminstone inte inom de närmaste åren. Man kan naturligtvis se olika former av samgående mellan företagshälsovård och primärvård.

Det andra huvudalternativet är att sjukvården inom företagshälsovården ses mer som ett komplement till primärvården. Här handlar det inte om att företagshälsovården ska bedriva all sjukvård för de som arbetar utan den ska fokusera på det som har med sjukskrivning och återgång i arbete att göra. Det handlar om att tidigt göra arbetsförmågebedömningar och att hjälpa den enskilde med viss sjukvård men också att remittera vidare till primärvård eller annan sjukvård för det som inte företagshälsovården är bäst på. På samma sätt kan primärvården remittera personer till företagshälsovården när det kan finnas risk för en längre sjukskrivning, där diagnos och arbetsförmåga inte är uppenbar eller där återgång i arbete kan bli ett problem. Detta alternativ är naturligtvis lättare att åstadkomma för branschen – även på kortare sikt.

Men ytterst är utformningen en fråga för de enskilda landstingen i dialog med branschen. Vi vet från studier och konkreta exempel att en tillgänglig sjukvård för det arbetande folket med fokus på sjukdomen i förhållande till arbetet har starka samband med lägre sjuktal. Från vår sida handlar det om företagshälsovård med sjukvård men i arbetslinjen.



Lars Hjalmanson

Aktuellt

FSF INBJUDER TILL ÅRSMÖTE 7 MAJ

Tid: Onsdagen den 7 maj 2008, kl. 13.30

Plats: Kungliga Biblioteket (KB), Humlegården, Stockholm



Foto: Kungliga Biblioteket, Stockholm



PROGRAM

KL 13.30

Socialförsäkringsminister Cristina Husmark Pehrsson redogör för regeringens förslag på förändringarna i sjukförsäkringen och företagshälsovårdens utökade uppdrag.

Vad företagshälsovårdens roll i rehabiliteringsprocessen innebär samt vad primärvårdsuppdraget kan betyda för företagshälsovården.

Därefter serveras kaffe och ministern beräknas att vara tillgänglig för frågor.

Ca Kl. 15.00 informerar Socialstyrelsen och Försäkringskassan om de medicinska beslutsstöden och förändringarna i sjukförsäkringen.

Kl. 16.00 inleds årsmötet.

Årsmötet avslutas med enklare förtäring och "mingel".

Anmälan skickas till

elisabeth.wester@foretagshalsovard.se

FÖRENINGEN SVENSK FÖRETAGSHÄLSOVÅRD

Postadress: Box 55545, 102 04 Stockholm

Besöksadress: Sturegatan 11

Tel: 08 - 762 67 46 | Fax: 08 - 762 69 48

E-post: info@foretagshalsovard.se

Hemsida: www.foretagshalsovard.se

Betänkandet Ny företagshälsovård – ny kunskapsförsörjning – ett sammandrag av FSF remissvar

FSF ställer sig i stort sett positiv till förslagen.

Företagshälsovårdens utökade roll

Vi delar uppfattningen att om företagshälsovården också kan bedriva viss sjukvård så ökar det också möjligheterna att göra adekvata arbetsförmågebedömningar i ett tidigt skede. Den information som kommer av viss sjukvård kan ge företagshälsovården en möjlighet att utveckla det förebyggande och främjande arbetet. Ur företagshälsovårdens perspektiv är det särskilt viktigt att sjukvården har en anknytning till arbetet oavsett var sjukdomen har uppstått. Utformningen av sjukvården måste också ske utifrån respektive sjukvårdshuvudmans förutsättningar och behov.

Kunskapsförsörjning – en fråga om kvalitet

FSF ställer sig helt bakom förslagen i betänkandet om;

- inrättande av en professur för företagshälsovård som ett multidisciplinärt kunskapsområde
- utarbetande av ett FoU-program i företagshälsovårdsvetenskap
- att de långa FHV-utbildningarna ska bedrivas av universitet och högskolor som reguljär högskoleutbildning

FSF har tidigare redovisat vilket uppfattning ledningen för företagshälsovårds branschens verksamheter har när det gäller utformning av utbildningarna. I korthet kan dessa sammanfattas enligt följande:

- De framtida FHV-utbildningarna ska vara knutna till universitet/högskolor.
- FHV-utbildningarna ska ge akademiska poäng.
- Det ska också finnas koppling mellan utbildning och forskning inom hälso och arbetsmiljöområdet.
- Grundutbildningar för de olika yrkesspecialiteterna ska till viss del vara yrkesgemensamma.
- Avancerade magister- och mastersutbildningar samt andra kortare vidareutbildningar ska finnas.
- FHV-utbildningarna ska vara öppna även för personer som inte har anställning inom företagshälsovården.
- Forskningsinsatserna behöver öka inom området företagshälsovårdsvetenskap en professur i företagshälsovårdskunskap ska inrättas.
- Innehållsmässigt behöver utbildningarna innehålla mer av relationen till kunden ur olika perspektiv såsom kund- och behovsanalyser, affärsmässiga förhållningssätt, angreppssätt att möta olika kundbehov, oberoende/beroende det till olika kundkategorier etc.

Kunskapsförsörjning – en fråga om omfattning

FSF instämmer i att det behövs extra insatser under en övergångsperiod för att tillgodose kunskapsförsörjningen. Dels på grund av kraftigt ökade nyanställningar och dels för den utökade roll som företagshälsovården står inför. Vi menar dock att dessa extra resurser, 10 miljoner kr per år i tre år, behöver vara större och vara längre.

Medelåldern i branschen är hög. Främst bland företagssköterskor och företagsläkare. Vid FSF senaste inventering av nyanställningsbehovet i branschen, som genomfördes runt årsskiftet 2007/2008, bedömdes att närmare 1200 personer planeras att anställas under 2008 och 2009.

Företagshälsovårdsbranschen står själv för den största utbildningskostnaden för

sin personal. Det produktionsbortfall som uppstår när medarbetare går på utbildning innebär ett mycket stort avvägningsproblem mellan en god kompetensförsörjning och företagens ekonomiska möjligheter. Trots detta vill branschen skicka ytterligare ca 700 medarbetare på företagshälsovårdsutbildning i år eller nästa år, utöver de som redan nu går på utbildning. Därför anser vi det viktigt att den nuvarande kommittén ges möjlighet att starta utbildningar omgående under hösten 2008 även om dessa inte slutförs förrän efter 2009. Ett ytterligare "glapp" i utbildningsverksamheten, som skedde efter nedläggningen av Arbetslivsinstitutet, försämrar möjligheterna att säkerställa en någorlunda acceptabel kunskapsförsörjning.



Betänkandet (SOU 2007:91) och FSF remissvar finns att läsa i sin helhet på vår webbsida www.foretagshalsovard.se

ARBETSLIV OCH HÄLSA



MED FÖRETAGSHÄLSOVÅRDEN I FOKUS

Företagshälsovården behöver ständigt utvecklas och svara upp mot de nya krav som ställs. För att utveckla en hälsosam och säker arbetsmiljö behövs rätt kompetens. Medarbetarnas hälsa och arbetsförmåga är avgörande för en framgångsrik verksamhet.

Karolinska Institutet Education erbjuder utbildningar med hög kvalitet och kundnytta anpassade för Företagshälsovården

Organisation, Ledarskap och Hälsa

Hälsoekonomi i din vardag
Ledarskap och hälsa
Ledarskap och personlig utveckling
Projektledarutbildning för FHV

Beroende, Riskbruk och Psykoterapi

Alkohol och narkotikaberoende
Fokuserad gruppterapi
Hot och våld
Kognitiv beteendeterapi

Arbetsmiljö och Rehabilitering

Arbetsförmågebedömning
Försäkringsmedicin
Rehabiliteringsprocessen
Sjukskrivningslära

Att möta människor

Bemötande och samtalsmetodik
Kommunikation på arbetsplatsen
Krisstöd och bearbetande samtal
Motiverande samtal

Mer information:

www.karolinskaeducation.ki.se | karolinskaeducation@ki.se | 08-524 800 00

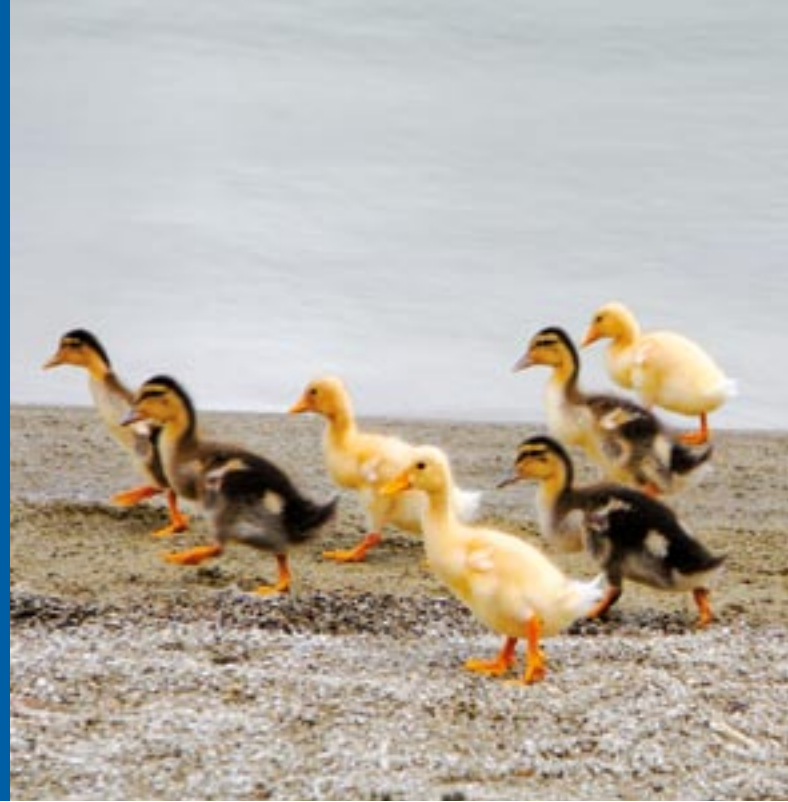
Karolinska Institutet Education AB är Karolinska Institutets utbildningsbolag. Vi levererar användbar kunskap och garanterar kvalitet i utbildningsprocessens alla steg. Tillsammans med KI ger vi dig en unik, intressant och användbar utbildning.



**Karolinska Institutet
Education AB**

Många nya medarbetare

Inventering januari 2008



FSF genomförde nyligen inventering i branschen om behovet av nyanställning de närmaste åren samt behov av kortare utbildningar den närmaste tiden.

Två frågeställningar som gäller de närmaste två åren (2008 och 2009) var bland annat:

Hur många nya medarbetare beräknar ni att anställa inom respektive yrkeskategori med eller utan specialistkompetens?

Företagssköterska	362
Företagsläkare	205
Ergonom / Sjukgymnast	127
Beteendevetare (psykolog/socionom)	196
Arbetsmiljöingenjör	75
Hälsovetare / hälsopedagog	56
Organisationskonsult (motsvarande)	63
Annan yrkeskategori	78
Summa	1 163

Hur många nya medarbetare beräknar ni att skicka på Företagshälsövärdutbildning inom respektive yrkeskategori?

Företagssköterska	273
Företagsläkare	125
Ergonom / Sjukgymnast	88
Beteendevetare (psykolog/socionom)	103
Arbetsmiljöingenjör	28
Hälsovetare / hälsopedagog	25
Organisationskonsult (motsvarande)	22
Annan yrkeskategori	34
Summa	699

Fakta om undersökningen.

- Webbaserad enkät 20 dec 2007 – 18 jan 2008
- Ställd till ledningen för FHV-företaget (motsvarande inbyggd verksamhet)
- 118 svar av 175
- De 118 svarande företagen motsvarar omsättningsmässigt 81% av samtliga 175 tillfrågade, vilket är ca 73% av hela FHV-branschen (ca 3,7 mdr)
- I redovisningen har svaren "skalats upp" till hela branschen när det gäller frågor om antal

DET FRAMKOM OCKSÅ att det finns ett stort behov och önskemål om utbildningar som kan ske till potentiella och kommande medarbetare. En kortare yrkesgemensam utbildning i företags-hälsövärdskunskap, för nyanställda och för befintliga medarbetare som saknar specialistutbildning, ses som ett stort önskemål.

Finsk företags- hälsovård mest utvecklad i Europa

I Finland har 90 procent av alla anställda företagshälsovård. Det är arbetsgivaren skyldig att erbjuda enligt lag. För många innebär det även fri tillgång på sjukvård. För det får företagen drygt hälften av sina kostnader ersatta av staten.

FÖRETAGSHÄLSOVÅRDEN I FINLAND har en stark offentlig styrning som bygger på lagar och en grundläggande samsyn mellan alla aktörer. Lagen anger vilka personal-kategorier som ska finnas, vilken kompetens dessa ska ha samt vilka uppgifter som ska kunna utföras. Företagshälsovården är mycket nära knuten till den offentliga hälso- och sjukvården. I regioner där det saknas företagshälsor, är de kommunala hälsocentralerna skyldiga att tillhandahålla företagshälsovård.

FÖRETAGSHÄLSOVÅRDENS HISTORIA i Finland har följt landets industriella utveckling. Sjukligheten och sjukdomarna på arbetsplatserna gav arbetsgivarna i slutet av 1800-talet de första impulserna till att ordna sjukvård för sina anställda. I dag anser man att företagshälsovårdens främsta uppgift är att förebygga risker för hälsan förorsakade av arbetet och förhållandena på arbetsplatsen. På 60-talet fick arbetsgivarna laglig rätt till ersättning för sjukvårdskostnader. När företagen också fick ersättning för vissa läkarundersökningar togs det första steget mot ett stöd för en mer förebyggande företagshälsovård.

FÖRETAGSHÄLSOVÅRDENS UPPGIFT ÄR ATT UPPRÄTTHÅLLA ARBETSFÖRMÅGAN

Lagen om företagshälsovård trädde i kraft 1979. 10 år senare publicerades riks-

omfattande riktlinjer för företagshälsovården. Där betonades bevarandet och främjandet av arbets- och funktionsförmågan hos befolkningen i aktiv ålder. Samma år införde parterna ett principbeslut om företagshälsovård i sina avtal. Arbetsplatsernas skyldighet att främja hälsa och arbetsförmåga poängterades genom en ändring av lagen i början på 90-talet. Då fastställdes det att:

” det är företagshälsovårdens uppgift att på arbetsplatsen medverka i den verksamhet som syftar till att upprätthålla arbetsförmågan. ”

Hälsovårdsmyndigheterna, parterna och Folkpensionsanstalten (FPA) har under senare år gemensamt utvecklat företagshälsovårdsverksamheten och ersättningssystemet. Målet är en verksamhet som i allt högre grad stödjer hälsan och arbetsförmågan och förebygger sjukdomar. Samarbetet mellan arbetsgivare, fack, personal och företagshälsovård ses som mycket viktigt för att upprätthålla personalens hälsa och välbefinnande.

forts.



God praxis för företagshälsovården

Finland var först med att utveckla ett system för god praxis. 2002 fastställdes huvudprinciperna som innebär att främjandet av arbets- och funktionsförmågan ska ses som en sammanhängande process som ska undersökas och utvärderas genom hela arbetslivet. I denna process har företagshälsovården, arbetsgivaren samt de anställda själva både skyldigheter och möjligheter att verka framgångsrikt både för arbetsgemenskapens och den enskilda hälsan.

Praxisen bygger på en god yrkespraxis, tvärvetenskapliga och multiprofessionella verksamhetsmetoder samt kunskap om arbetsförhållandena på arbetsplatsen. Det innebär att företagshälsovården ska jobba förebyggande och främjande för en sund och säker arbetsmiljö och en väl fungerande arbetsgemenskap. Praxisen utgör också grunden för vad staten ersätter företagen för.

Företaget och branschen undersöks först

Företagen kan köpa FHV-tjänster hos en kommunal hälsovårdscentral eller hos en enhet (t.ex. läkarcentral) som har rätt att producera dessa tjänster. Arbetsgivaren kan också anlita yrkesutbildade personer inom företagshälsovården som verkar som självständiga yrkesutövare. En arbetsgivare kan även själv eller tillsammans med andra bilda en egen företagshälsovårdsenhet.

FHVs verksamhet bygger på kännedomen om arbets- och arbetsplatsförhållandena och på uppgifter om personalens hälsotillstånd. Att känna till förhållandena i arbetet och på arbetsplatsen är en förutsättning för en framgångsrik företagshälsovård. När ett samarbete inleds börjar företagshälsovården med att undersöka företaget och dess bransch. Genom personliga besök på arbetsplatsen och genom att studera utredningar om skyddet på arbetsplatsen (mot t.ex. biologisk, kemisk eller fysikalisk exponering samt fysiska och psykiska belastningsfaktorer) gör sig personalen en bild över arbetsmiljöfrågorna på företaget. FHV planerar sitt arbete utifrån företagets behov med ett uttalat syfte att uppnå resultat. Företagsledning och personal får rådgivning och handledning om hälsorisker och olägenheter som beror på arbetet och arbetsplatsförhållandena och hur de bäst ska arbeta förebyggande.

Vid behov görs remittering till andra specialister för vård eller rehabilitering. Förslagen till förbättringar kontrolleras och följs upp och effekterna utvärderas kontinuerligt.

DE ANSTÄLLDAS HÄLSOTILLSTÅND följs upp och utvärderas genom hälsokontroller beroende på arbetets krav, arbetsförhållandena och individens egna förutsättningar. Undersökningen ska förebygga och identifiera arbetsrelaterade sjukdomar samt ge information om arbetsförhållandena och om hur arbetsgemenskapen fungerar.

Arbetsgivaren kan även erbjuda sina anställda sjukvårdstjänster på allmänläkarnivå. En tredjedel av landets öppenvård sköts på detta sätt.

90 procent av alla anställda uppskattas ha tillgång till företagshälsovård. Staten övervakar både att arbetsgivarna ordnar företagshälsovård och att FHV-företagen följer lagen såväl innehållsmässigt som inom den medicinska verksamheten.



”

Att känna till förhållandena i arbetet och på arbetsplatsen är en förutsättning för en framgångsrik företagshälsovård”

ANALYS
PLANERING
ÅTGÄRD
UPPFÖLJNING
IDENTIFERA
FÖREBYGGA



Kostnader och ersättning

Arbetsgivarens kostnad uppstår först då de anställda anlitar företagshälsovården. Ersättning för företagshälsovård och sjukvård utbetalas under förutsättning att de är avgiftsfria för de anställda.

Även företagets kostnader för start och drift av en egen eller gemensam företagshälsovårdsenhet ersätts.

ERSÄTTNINGEN UTGÖRS AV TVÅ DELAR (Ersättningsklass I och II). **Förebyggande företagshälsovård** (det vill säga förebyggande verksamhet och verksamhet som syftar till att bevara arbetstagarnas arbetsförmåga) **ersätts med 60 procent**.

Kostnaderna för **sjukvård och annan hälsovård på allmänläkarnivå ersätts med 50 procent**.

Ersättning och kostnad per anställd och år i euro:



* Företagshälsovård 83 €. Sjukvård 104 €.

ERSÄTTNINGSBELOPPET PER PERSON kan höjas om företaget har färre än 10 anställda eller om företaget har exceptionellt höga kostnader vid start eller förändring av egen företagshälsovårdsverksamhet. Ersättningen gäller inte tandvård, rehabilitering, olycksfall i arbetet eller trafikolyckor och inte heller yrkessjukdomar. För dem finns det separata lagstadgade ersättningssystem.

FAKTA OM FINSK FÖRETAGSHÄLSOVÅRD:

- Ca 6500 personer på omkring 1000 enheter arbetar med företagshälsovård för 1.730.000 människor.
- Bygger på en lag om obligatorisk företagshälsovård. Arbetsgivaren är skyldig att erbjuda alla anställda företagshälsovård, oavsett typ av anställningsförhållande, arbetsplatsens storlek eller bransch.
- Mer än hälften av arbetsgivarens kostnader ersätts av staten.
- Täcker 90 procent av alla anställda*, men saknas främst hos småföretagarna. För företagaren själv är företagshälsovården alltid frivillig.
- Även sjukvård och annan hälsovård kan ingå. Ca 80 procent av alla anställda har den möjligheten.

* Jämför motsvarande siffra i Sverige där tre miljoner har företagshälsovård idag, det vill säga 75 procent av alla anställda. Skulle 90 procent av Sveriges anställda ha tillgång till en företagshälsovård på samma nivå som i Finland skulle branschens omsättning mer än fördubblas.

Mer information om den finska företagshälsovårdsverksamheten finns att läsa på FPAs (Folkpensionsanstaltens) hemsida, www.kela.fi.

Utbildningar på gång

Under 2008 satsar FSF mer på utbildnings- och seminarieverksamhet riktad till branschen

Under hösten hoppas vi kunna erbjuda en introduktionsutbildning i företagshälsovårdskunskap för bland annat nyanställda i FHV-branschen. I september planerar vi också att anordna en utbildningsdag tillsammans med Prevent och byggbranschen gällande bransch-kunskap om de specifika arbetsmiljöfrågor och hälsoproblem som råder inom bryggbranschen. Inför planeringen är vi intresserade av att komma i kontakt med er som arbetar mot byggbranschen idag. Hör av er till marie.dahlgren@foretagshalsovard.se

Om ledarskap, etik, kommunikation och riskbruk handlar fyra intressanta seminarier som FSF anordnar 16 maj, 13 juni, 29 augusti och 12 september. Till er som är medlemmar i FSF har vi också ett riktigt bra medlemserbudande! Läs mer om seminariedagarna nedan.

Håll utkik på vår webbsida www.foretagshalsovard.se för aktuell information om utbildningar och seminarier speciellt riktad till er i företagshälsovårdsbranschen.

Seminarier på FSF

TID:	10.00-16.00
PLATS:	Sturegatan 11, Stockholm (Almegahuset)
PRIS PER SEMINARIE:	2495:-. För medlemmar i FSF 1995:- exkl. moms inkl. lunch och kaffe
ANMÄLAN:	E-post: info@foretagshalsovard.se Telefon: 08-762 67 46



16 MAJ DET "MODERNA" LEDARSKAPET – FÖR CHEFER OCH LEDARE INOM FÖRETAGSHÄLSOVARDEN

Att vara ledare är i sig ett uppdrag med utmaningar långt utöver den grundläggande yrkesrollen som många chefer har. Den akademiska bakgrunden och yrkesträningen innebär inte att ledarrollen är självklar. Modernt ledarskap kräver en hel del av chefen.

Att vara ledare 2008 skiljer sig en hel del från gårdagens ledarroll som inte ställde lika höga krav på ledarskapet. Idag förväntas chefen klara av att hantera förändringar, skapa tydliga målbilder, skapa samsyn kring företagskultur, värderingar och normer. En ledare inom företagshälsovården måste också kunna se "marknadsplatsen", omvärlden, och vilka utmaningar det innebär.

Allt givetvis i syfte att skapa en konkurrenskraftig organisation som kan skapa nytta för kunden och som dessutom kan se kundens behov och föreslå åtgärder för att möta dessa behov.

En utbildningsdag med föreläsande inlag varvat med erfarenhetsutbyte i mindre grupper och dialog i storgrupp. Syftet med dagen är att lyfta upp delar i det moderna ledarskapet för att stärka deltagarnas kunskaper i olika delar och som inspiration för vidare utveckling.

Föreläsare och utbildningsledare Eva Norrman Brandt, leg. psykoterapeut med mångårig erfarenhet som organisationskonsult, ledarskapsutvecklare och chefscoach. Författare till boken "Chefspraktikan – 7 vägar till modernt ledarskap".

13 JUNI ETISKA DILEMMAN I ARBETSMILJÖN - EN RISK FÖR LÅNGTIDSSJUKSKRIVNING?

Ett förebyggande arbete inom det här området kräver bra verktyg för att identifiera och hantera den här typen av frågor. Under den här seminariedagen går vi igenom hur man kommer tillrätta med bristande etik på arbetsplatsen.

Genom dialog och aktiv medverkan utifrån tre filmatiserade "fall" får du möjlighet att bli bättre på att identifiera, analysera och hantera den etiska problematik som kan uppstå i arbetslivet och som kan utgöra en risk för långtidssjukskrivning. Seminariet vänder sig till dig inom företagshälsövärderna som arbetar med organisations- och arbetsmiljöfrågor, samt HR och ledningsgrupper på företag och organisationer.

Föreläsare och utbildningsledare Pia Jertfelt, ordförande i föreningen Tidens Etik och ansvarig för Etiska Salongen.

Ann-Sofie Westelius, författare och forskare på Institutet för organisations- och arbetslivsetik Ersta Sköndals Högskola.



29 AUGUSTI KOMMUNIKATION, PÅVERKAN OCH LÄRANDE

I den nya mer framträdande roll som företagshälsövärderna förväntas ta är en tydlig kommunikation ett viktigt strategiskt redskap för att nå ut till kunden. Konsekvenserna med dålig kommunikation kan bli onödigt problematiska såväl internt som externt. Även fast man försöker vara tydlig och koncis är det inte säkert att mottagaren hör eller förstår vad man menar. I det här tankeväckande och inspirerande seminariet reder vi ut begreppen om kommunikation.

Du får också med dig några konkreta verktyg som kan leda till att din professionella (och privata) kommunikation med omvärlden blir bättre. Seminariet vänder sig framför allt till dig med många externa och interna kontakter, som företagsledare, personalansvarig, kundansvarig, koordinator eller liknande. Men självklart även till alla som vill bli bättre på att kommunicera.

Föreläsare och utbildningsledare Sigge Birkenfalk,

Communicans AB, managementkonsult och pedagog kring kommunikation, påverkan och lärande samt doktorand i internationell marknadsföring vid Åbo Akademi Universitet.

12 SEPTEMBER RISKBRUKSMODELLEN - ETT NYTT SÄTT ATT FÖREBYGGA ALKOHOLPROBLEM PÅ EN ARBETSPLATS

En förhöjd och riskabel alkoholkonsumtion, s.k. riskbruk, kan öka ohälsan, sjukfrånvaron och olycksrisken på en arbetsplats. Sammantaget kan dessa risker leda till ökade kostnader för såväl arbetsgivaren, den enskilde som samhället.

Riskbruksprojektet vid Statens folkhälsoinstitut har i samarbete med FSF de senaste fyra åren utbildat FHV-team i Riskbruksmodellen. Vi går igenom vilka konsekvenser en förhöjd och riskabel alkoholkonsumtion på en arbetsplats kan få. Hur Riskbruksmodellen används och fungerar i praktiken, varför den är lönsam och vad forskningen säger om metoden. Seminariet vänder sig främst till dig som är verksamhetsledare inom företagshälsövärderna.

Föreläsare Ulric Hermansson, med.dr och socionom med lång erfarenhet av alkohol- och drogfrågor kopplade till arbetslivet. **Björn Fredriksson**, arbetsmiljöingenjör vid Alviva AB i Linköping.



FHI-RISKBRUKSPROJETET PLATSER KVAR TILL VÅRENS UTBILDNING!

Till utbildningen för företagsläkare i riskbruksprevention, biologiska markörer och motiverande samtal (MI) finns några platser kvar.

Kursen äger rum 6-7 maj 2008 på Hjortviken Konferens, Hindås utanför Borås. För utförlig beskrivning av kursen och anmälan, gå in på www.fhi.se/riskbruksprojektet eller kontakta Ragnhild Ivarsson Walther, kursansvarig.

E-post: ragnhild.walther@fhi.se, Tel: 063-19 97 41

I väntan på blomning

Vi börjar ett nytt år lite senkommet med en ny form av denna tidning i samarbete med FSE. På detta sätt hoppas vi fortfarande kunna vara en informationskanal mot våra medlemmar och samtidigt nå en större grupp med intresse för företagshälsovårdsfrågor.

Förutom dessa sidor i tidningen fortsätter vi med e-postmeddelanden om aktuella händelser riktade enbart till våra medlemmar. Hemsidan www.slf.se/foretagslakarforeningen är också en bas för informationen, där vi försöker samla allt av intresse inom vårt fackliga yrkesområde. Har du inte registrerat din e-post på Läkarförbundet är det hög tid att du gör det.

De isiga vindarna har i Stockholmstrakten har under den milda vintern inte kommit från vädrets makter utan mer från landstingsvärlden. Uppsaidade avtal om medicinsk service är något som i det borgerligt styrda Stockholm helt skjuter i sank den borgerliga regeringens satsning på arbetsnära sjukvård och tidiga åtgärder för arbetsåtgång. Vi frågar oss undrande hur man tänker – skall FHV:s specialistkompetens reduceras till förmån för behandling av barn och äldre i allmän primärvård? Är arbetsgivarna inte beredda att betala ökade kostnader återstår bara att remittera alla för utredning till landstingets primärvård och det lär inte underlätta problematiken med värdköer förutom ökande väntetider och försämrad patientservice.

Årets första månader ägnades bland annat åt svar på remissen från socialdepartementet angående ny företagshälsovård och ett sammandrag av vårt svar finns med i detta nummer.

En handledarkurs bedrevs i samarbete med Peter Westerholm från AMM, Uppsala Universitet och vi har nu 70 aktiva handledare för att hantera de adepter som behöver den föreskrivna handledningen under två års tid. Det är mycket viktigt att alla genomgår detta och hämtar ut sin specialitet. Det ger oss mer identitet och blir ett kvalitetsbegrepp.

Den nya specialitetsföreningen, Svensk Arbets- och Miljömedicinsk Förening (SAMF), presenterar sig på egen sida i detta nummer. Vi har under året deltagit i den interimstyrelse som bildades vid årsmötet i Lund och många har anmält sitt medlemskap till föreningen via kansliet. Se till att du också gör det! Medlemskapet kostar dig 100 kronor årligen och är öppet för alla företagsläkare,

färdiga eller under utbildning. SAMF kommer att bli vår partner för ST-utbildningen och forskningsfrågor och det är mycket viktigt att vi alla försöker påverka detta utifrån professionens synvinkel.

Samtidigt med uppbyggnaden av de nya ST-blocken, som resulterat i olika kreativa lösningar på olika håll, bedrivs den gamla typen av företagsläkarutbildning i Stockholm och Uppsala. Båda kurserna är fyllda av erfarna kollegor från främst FHV och primärvård med ett kreativt och härligt intresse för arbetsmiljö och arbetsnära sjukvård. Vi hoppas att den FHV-nämnd som skall bildas får anslag att utöka med ytterligare en kurs under nästa år, då prognoserna för framtiden talar om en rejäl brist på företagsläkare.

Vår internetbaserade undersökning om företagsläkarens roll kommer att redovisas på vårmötet. Svarade gjorde över hälften av de som ingick i gruppen aktiva företagsläkare och följaktligen något bättre än förra årets undersökning. Denna öppnade för dialoger med Previas och Feelgoods ledningar om arbetsmiljö. Vi får hoppas att årets undersökning ger mer kött på benen och att det går att se trender eftersom frågorna i stort sett är oförändrade. En rapport skall framställas till ett annat nummer av denna tidning. Tack alla som tog er besväret att delta. Svaren ger oss en bättre grund att stå på när vi uttalar oss i allas namn.

Med dessa ord vill jag önska er alla en härlig och varm vår och försommar. Kanske också FHV kan blomma med lite hjälp av krattande i rabatten.



Jan Rosén
Ordförande SFLF

Aktuellt

ÅRSMÖTET

**Svenska företagsläkarförbundet
avhåller sitt ordinarie fullmäktigemöte**

Tid: torsdagen den 17 april kl. 14.00 – 16.00

Plats: ATRIUM Konferens,

Dragarbrunnsgatan 46, Uppsala

Enligt föreningens stadgar äger varje föreningsmedlem rätt att närvara och yttra sig vid mötet. Motioner väckta av lokalavdelning eller enskild medlem skulle ha varit styrelsen tillhanda senast den 30 januari.

ANMÄL DIN E-POST!

Information kommer i fortsättningen huvudsakligen att ske genom medlemsblad via e-post.

Vi ber Dig därför att lämna/uppdatera din e-postadress hos Läkarförbundet. Gå in på hemsidan Sveriges läkarförbund (www.slf.se), logga in och gå till Min sida. Tryck sedan på ändra min e-postadress. Har du ingen e-post är det bra om du meddelar detta till kansliet.

FÖRENINGENS KANSLI

Yvonne Krüger

Sveriges Läkarförbund

Box 5610, 114 86 Stockholm

Besöksadress: Villagatan 5

Tel: 08-790 33 86

E-post: Yvonne.Kruger@slf.se



SFLF Svar på utredningen

Ny företagshälsovård – ny kunskapsförsörjning, SOU 2007:91

ALLMÄNT

Svenska Företagsläkarförbundet ansluter sig till utredningens förslag om ny kunskapsförsörjning i vad som nämns i **Sammanfattning, Författningsförslag och Författningskommentarer.**

För att få till stånd en ökad forskning och kunskapsutbyte inom området krävs en starkare knytning till akademier och högskolor vilket kommer att underlättas av förslagen (högskoleutbildning och in- rättandet av en professur). Vi ser inga hinder till att Försäkringskassan är värmyndighet för nämnden.

Det är viktigt att nämnden får upphandla utbildning utan avbrott under

övergångstiden även om medel föreslås endast för de tre första åren.

FÖRETAGSLÄKARUTBILDNINGEN

Företagsläkarkåren står inför stora pensionsavgångar de närmaste åren. Om den skall kunna spela en utökad roll inom fälten arbetsnära sjukvård, rehabilitering och arbetsåtergång måste hänsyn tas till detta i dimensioneringen av framtida kurser där 2 kurser årligen säkerligen inte är tillräckliga.

Ekonomin för att i nya utbildningen till Arbets- och Miljömedicin kunna se till att ett tillräckligt antal tjänster inrättas måste ses över. Det är idag inte tydligt vem som skall bekosta utbildningarna.

FÖRSTA LINJENS SJUKVÅRD

I kapitel 2 diskuterar utredningen lösningar för en hållbar ekonomisk ersättning för första linjens sjukvård (primärvård) för den anslutna arbetande befolkningen och koordinering och effektivisering av processen med arbetsåtergång för en minskad sjukfrånvaro.

FÖRENINGEN DELAR I STORT UTREDNINGENS SLUTSATSER MEN MED FÖLJANDE SYNPUNKTER:

- Det kan inte vara effektivt med ett fullständigt primärvårdsuppdrag om man samtidigt hävdar att specialiteten gäller arbetsmedicinska frågeställningar. Detta riskerar att tunna ut kunskapen och giltigheten för företagshälsovård. Vårdval Stockholm ger en struktur för primärvård men löser inte frågan om företagshälsovård.
- Kunskapen i allmänmedicinska frågor inom vissa områden som barn- och äldre sjukvård är självklart inte prioriterad i yrkeskåren.
- Det vore bättre att betrakta företagshälsovård för vad det skall vara – en instans för arbetsnära och arbetsanknuten speciallistsjukvård som samverkar med landsting och primärvård i frågor om tidig arbetsåtergång och sjukskrivning..
- Bra metoder måste finnas för ett samarbete mellan primärvården i Stockholms läns landsting och Företagshälsovårdenheter för konkurrensneutralitet vad gäller patientintäkter och medicinsk service.
- Ges företagshälsovården inte tillgång till medicinsk service (lab, rtg) på samma villkor som primärvården kommer detta att medföra dubbelarbete, irritation, bristande vårdkvalitet och en förlängd sjukskrivningsprocess.





Handledarutbildningen för företagsläkare

VI VAR ETT 20 TAL KOLLEGOR från olika företagshälsor och dessutom en representant för Yrkes- och miljömedicin som samlades på Balingsholms kursgård utanför Stockholm, den 11 februari i år för att utbilda oss till handledare för blivande kollegor inom företagshälsovård. Vi kommer ju under ett par år framöver både ha kollegor som går utbildning enligt gamla företagsläkarspecialitetens utbildning, men också enligt den nya specialiteten, Arbets- och miljömedicin, vilket innebär att bakgrund och klinisk erfarenhet kommer att variera än mer än tidigare hos våra blivande kollegor. Nytt för i år var att utbildningen gavs via Arbets- och miljömedicin i Uppsala.

Utbildningen pågick i 2 dagar, men man blir förstås inte är fullfjädrad handledare på dessa dagar, utan det behövs praktik och fortsatt eget lärande för att bli en god handledare.

FÖRELÄSNINGAR OCH DISKUSSIONER varvades på ett föredömligt vis, och med olika intressanta och angelägna teman. Johnny Johansson, SFLFs tidigare ordförande, inledde med att diskutera FHV's roll i samhället både nu och förr. Redan i slutet av 1500-talet började man vid Stora Kopparberget bygga

upp en företagshälsovård då man anställde en bardskärare/kirurg inom företaget med en klar inriktning på själva återställandet av hälsa och arbetsförmåga. Huvudinriktningen på företagshälsovård står sej genom tiderna!

Att personalen är en viktig faktor för ett företag, och indirekt att företagshälsovården, kan förstås genom att 20-30% av ett företagsvinstvariation kan förklaras med mänskliga faktorn.

VI FORTSATTE MED att diskutera hur man lämpligen lägger upp handledningen rent praktiskt och under olika förutsättningar. Geografiska avstånd? Handledare och adept/er från olika hälsor eller samma hälsa? Kostnader –hur hanterar man det?

En stor del av dag 2 ägnades åt mentorship, även detta i föreläsningsform blandat med gruppdiskussioner och praktiska samtalsövningar. Nyttigt!

Arbetsförmågebedömningar – ett angeläget och inte alla gånger lätt område var ytterligare ett område vi hade på agendan. Avslutningsvis diskuterade vi yrkesetik. Hur förhåller man sej till arbetsuppgifter som t.ex. inte motsvarar ett behov? Som man inte själv tror på? Som man inte

har kompetens för? Säkerligen frågor som många av oss stött på och som kan kännas mycket frustrerande.

ATT ÅTA SIG ETT handledaruppdrag känns efter de här två dagarna som en stimulerande och meningsfull uppgift där vi säkerligen också i handledarrollen kommer att lära oss mycket för egen del också. Alltså en riktig vinna-vinna konstellation.

Stort tack till kursledning, föreläsare och till alla kollegor som tillsammans gjorde de här dagarna så bra!



Ragnhild Ivarsson-Walther
kursdeltagare

Bli medlem i Svensk arbets- och miljömedicinsk förening!

DU SOM ÄR SPECIALIST i Företagshälsovård eller Yrkes- och miljömedicin eller håller på att specialistutbilda dig inom någon av dessa specialiteter är välkommen att bli medlem i Svensk arbets- och miljömedicinsk förening (SAMF). Från och med 2008 är det SAMF som företräder dessa båda specialiteter och den nya bas-specialiteten Arbets- och miljömedicin som specialitetsförening i Sveriges Läkarförbund.

DET INNEBÄR ATT MAN som specialist eller blivande sådan via medlemskapet i Sveriges Läkarförbund har tillgång till en yrkesförening (obligatoriskt och knutet till den typ av verksamhet man arbetar i, t.ex. Svenska Företagsläkarföreningen, Sjukhusläkarföreningen etc.) och en specialitetsförening. SAMF skall ta tillvara medlemmarnas intressen i fackliga frågor knutna till specialiteten såsom utbildning/fortbildning, löneutveckling, jämställdhet etc. samt allmänt verka för en god utveckling inom specialitetens område. Detta sker i nära samverkan med såväl Sektionen för arbets- och miljömedicin inom Svenska Läkaresällskapet som Svenska Företagsläkarföreningen.

ATT DET BEHÖVS EN sådan samverkan har visat sig inte minst under de senaste åren då vi behövt agera på många olika sätt i viktiga frågor. Såsom specialitetsöversynen och målbeskrivningsarbetet, forsknings- och utbildningsfrågorna efter Arbetslivsinstitutets nedläggning och nu den nya specialitetens framtid mot bakgrund av Anna Hedborgs utredningsbetänkande och regeringens aviserade förändringar i sjukförsäkringen m.m.

Dessutom knyter vi genom den nya specialiteten och SAMF ihop första linjen (arbete inom företagshälsovård) med andra linjen (arbete på universitetsklinik) och får därigenom ökad styrka när det gäller att driva kvalitets-, utbildnings och forskningsfrågor på samma sätt som de andra stora specialiteterna gjort sedan länge. Här finns stora utmaningar och möjligheter framöver!



Gunnar Ahlberg jr
Ordförande SAMF

SÅ HÄR BLIR DU MEDLEM

Enklast mailar du till Yvonne Kruger (Yvonne.Kruger@slf.se Tel: 08-790 33 86) och meddelar att Du önskar bli medlem i SAMF. Medlemsavgiften för 2008 är 100 kr.

Mer information finner Du på vår hemsida som Du når via www.slf.se klickar på Förbundet, Läkarförbundets föreningar och Specialitetsförening. Där finns också föreningens stadgar och styrelse, våra remissvar och annat aktuellt.

Välkommen!



Ergonomisektionen inom Legitimerade Sjukgymnasters Riksförbund (LSR)

Ergonomisektionen inom LSR är en förening för leg sjukgymnaster med vidareutbildning inom ämnesområdet ergonomi. Målet för verksamheten är att verka för utbildning, metodutveckling och forskning inom området samt främja samarbetet mellan medlemmarna och yrkesföreningarna inom FHV, aktörer inom hälsa, arbetsmiljö och rehabilitering.

Sektionen har utbildningsdagar med årsmöte i Göteborg den 24-25 april och planerar att under hösten ha ett höstmöte med utbildningsdag i Umeå, Lund och Stockholm. Även ickemedlemmar är välkomna att delta. För närmare information besök vår hemsida www.ergonomer.org.

BETÄNKANDET NY FÖRETAGSHÄLSOVÅRD – NY KUNSKAPSFÖRSÖRJNING ETT SAMMANDRAG AV ERGONOMISEKTIONENS REMISSVAR

Ergonomisektionen välkomnar förslaget på förändrad struktur för fhv:s verksamhet vilket kan komma att öka möjligheterna för mer specifika sjukvårdsinsatser och snabbare hantering av ärenden. Samtidiga insatser för individ och arbetsplats kan bättre förebygga sjukskrivning och ohälsa. Med arbetsplatsen som arena för hälsofrämjande insatser kan arbetsmiljöarbetet och insatser mot goda hälsorelaterade beteenden underlättas.

UTBILDNINGEN I "FHV-KUNSKAP" bör om möjligt göras gemensam för de olika professionerna. Med en gemensam högskoleutbildning kommer samtliga professioner inom fhv att ha en gemensam teoretisk värdegrund att stå på.

Ergonomisektionen välkomnar en professur inom fhv. Professuren bör inrättas mot kunskapsområdet ergonomi, som vi anser är det mest heltäckande området inom fhv.

Leg. sjukgymnasten utbildas mot spetskompetens inom området ergonomi med ett salutogent och hälsopromotivt fokus. Utbildningen ska motsvara minst nuvarande magisternivå med möjlighet till examen på två-årig mastersnivå.

I nämnden som verkar som huvudman

för fhv ska representanter för högskolan och "marknaden" ingå. Alla yrkesgrupper inom fhv ska ha en jämbördig inblick och delaktighet i nämndens arbete.

DÅ ERGONOMEN / LEG.SJUKGYMNASTEN HAR KUNSKAP om företagets fysiska arbetsmiljö, organisation och belastningsergonomi samt kunskaper i att göra differentialdiagnostik och bedömning av belastningsrelaterade besvär, bör detta vara den första instansen arbetstagaren söker vid muskel- och ledbesvär.

För att förkorta och undvika långvarig sjukskrivning kan ergonomen/leg.sjukgymnasten självständigt eller tillsammans med andra yrkeskategorier identifiera det specifika arbetshindret och komma med åtgärdsförslag vad gäller arbetsmiljön och individen. Åtgärder kan exempelvis gälla arbetsplatsens utformning, träning av arbetsteknik, stresshantering eller byte av arbetsuppgifter.

Vad gäller bedömning av fysisk arbetsförmåga har ergonomen/leg. sjukgymnasten kompetens att bedöma både individens förmåga och de krav arbetet ställer och bör därför också ha behörighet att formellt intyga detta.



Marita Sarvento-Håkansson
Ordförande
ergorita@comhem.se